

A Zsidó Elemi Iskola

Kiskőrösön jártam iskolába, ott volt zsidó iskola. Ez itt a kiskőrösi osztály, év végi fényképezés volt az első év végén. Én a felső sorban jobbról a második vagyok, a testvérem, Imre ugyanabban a sorban az első.

Az iskolában csak egy osztályterem volt, ott volt az összes osztály. Általában vidéken ez bevett szokás volt, különösen ahol kisebb létszámúak voltak, hogy együtt volt az összes osztály. Ülés szerint voltak az osztályok, és amikor egy osztállyal foglalkozott a tanító, akkor a másik házi feladatot készített és így tovább. Be voltak osztva. Fiúk és lányok külön voltak, külön oszlopokban voltak. Két osztály volt, az egyikben voltak az alsósok, a másikban a felsősök. Ez a kép az idősebbik osztály. Ez volt a tanárunk, Menczer Jakabnak hívták, és minden tárgyat ő tanított. Később aztán az alsósoknak külön tanítójuk volt.

Délelőtt voltunk az iskolai tanításon, és mi még maradtunk este 6 óráig a melamednél. Volt egy külön helyiség, az ún. kistemplom mellett, ahol ő tartotta a foglalkozásokat. Természetesen csak fiúk voltak ott.

A rendes iskola nekünk újdonság volt, mert egészen más módszerekkel tanultunk és egészen mást. Mert a héderben amit tanultunk, az a zsidó kötelességek közé tartozott, amit az iskolában tanultunk, az pedig az általános tudást képviselte. Általában 6 elemi volt, de én például már hamarabb elkerültem az iskolából az úgynevezett polgáriba [lásd: polgári iskola], az ötödik elemi után, különbözeti vizsgával. A polgári iskola második osztályába kerülhettem, hogyha a különbözeti vizsgát eredményesen letettem. És letettem, így jártam aztán a polgári iskolába. Azért csak ötödik után, mert nem voltam biztos még benne, hogy mehetek, mert a polgári iskola már pénzbe került. Az öcsém már a negyedik osztály után került a polgári iskolába.

Zsidó fiúk kevesen jártunk egy-egy osztályba, mert nem akarták a szülők, hogy polgáriba járjanak a gyerekek. Az én szüleim azt akarták, hogy rendelkezünk bizonyos képzettséggel. A testvéreim is jártak polgáriba, az unokatestvéreim is, mindenki járt. Mondom, már inkább a felvilágosultak közé

tartoztak, annak dacára, hogy vallásosak voltak. Szombaton a zsidó fiúknak nem kellett iskolába menniük [lásd: szombati munkavégzés tilalma]. Ilyen engedményt kaptak. A polgáriban nem használtuk a kipát. Azt hiszem, hogy kötelező volt fedetlen fővel lenni. A szüleink is levették a hivatalokban a sapkájukat.